І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА



SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 199. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 27-го ЖОВТНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 27, 1972 No. 199. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Четвер, 26-го жовтня 1972 р.

СЕНАТОР ДЖОРДЖ МЕКҐОВЕРН, демократичний кандидат на президентські вибори, промовляючи в Мілвокі, обвинуватив президента Ричарда Ніксона в тому, що він нібито „безпотрібно продовжує війну, щоб приподобатися правим яструбам". Виступаючи на телевізійній програмі в Ню Йорку, сен. МекҐоверн сказав, що „умови для перемир'я, які висуває тепер президент Ніксон такі, що їх треба було висунути чотири роки тому й закінчити війну у В'єтнамі".

ВИДАТНИЙ НЕГРИТЯНСЬКИЙ СПОРТОВЕЦЬ Джекі Робінсон помер на 53-му році життя в Стемфорді, Конн. від сердечного припадку. Він був найпершим чорним спортовцем, що його прийняли до найвищої бейзболевої Ліги у ЗСА.

АМЕРИКА ЗАПРОПОНУВАЛА ЄГИПТОВІ 100 мільйонів долярів на очищення Суезького каналу від затоплених у червні 1967 року, під час останньої війни проти Ізраїлю, кораблів, внаслідку чого Суезький канал став непридатним до плавби по ньому. Американська пропозиція прийшла безпосередньо перед видаленням совєтських військ з Єгипту і можливо, що ті дві події були пов'язані.

ОСТРІВ ГРЕНАДА ХОЧЕ своєї державної незалежности. Гренада на Карібському морі має автономію, але залежна від зверхньої британської влади. Той острівець нараховує несповна 120.000 мешканців. Її прем'єр прибув до Лондону для переговорів з британським урядом щодо признання Гренаді самостійности.

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ОБЛЕГШИЛА розпорядок щодо суворого перевірювання всіх арабів, які приїздять туди, як теж щодо труднощів при уділюванні арабам візи на в'їзд до Німеччини. Призначений на першого амбасадора Західньої Німеччини у Єгипті Ганс Штельцер поінформував про це єгипетського міністра закордонних справ Гассана ель-Зайята у Каїро. Атентат арабських терористів проти ізраїльської олімпійської дружини у Мюнхені, який закінчився смертю 11-ох олімпійців, був причиною заведення строгої контролі всіх арабів у Західній Німеччині.

ОБ'ЄДНАНІ НАЦІЇ ПОГОДИЛИСЯ фінансувати очищення в'їзду до порту Чальна у Банґладеші. Операцію прочищення того порту передано чотирьом компаніям — голляндській, японській, німецькій і американській. Та операція коштуватиме 7 до 8 мільйонів долярів. Совєти прочищували порт Чіттаґонґ, також заблькований від часу минулорічної індійсько - пакістанської війни, але мали там такі технічні труднощі, що не захотіли займатися прочищенням порту в Чальна.

СОВЄТСЬКИЙ УРЯД СТОСУЄ „дворейкову" політику в справі високих оплат за візи високоосвічених жидів на виїзд до Ізраїлю. Офіційно він зберігає в силі розпорядок про ті оплати, які засягають до 50.000 долярів за одну візу, але в практиці дозволено вже кругло 190 родинам високоосвічених жидів виїхати до Ізраїлю за давніми невисокими оплатами. В деяких випадках чоловік звільнений від такої високої оплати, а його дружина мусить заплатити її. Американські коментатори припускають, що Совєти будуть триматися такої тактики, поки Сенат не ратифікує американсько - торговельного договору, а після того совєтські власті знову ригористично вимагатимуть таких шантажевих оплат.

МОСКОВСЬКІ „ІЗВЄСТІЯ" ОПРИЛЮДНИЛИ диковинну історію, яка могла трапитися тільки у совєтській бюрократичній системі: залізничий поїзд з кавою скеровано до стації біля колгоспу, що вимагав штучних добрив, а ті штучні добрива скеровано до одного міста. Тупа низова совєтська адміністрація, яка сліпо виконує накази вищої влади, не послухала перестороги, що це мішки з кавою, а не з штучними навозами і вислала каву до колгоспу. Треба було кількох тижнів, щоби з'ясувати те „непорозуміння".

ЛМКлюб в Ню Йорку плянує поширення діяльности



Члени правління ЛМКлюбу в Ню Йорку під час відвідин у „Свободі". Сидять (зліва): маестро Степан Крижанівський, інж. Іван Жуковський та ред. Іван Керницький

Збагачення і більше урізноманітнення п'ятницевих програм, зацікавлення цими програмами ширшого громадянства, збільшення членства та, зокрема, зацікавлення і заохота до активної співучасти в програмах молодих адептів нашої літературно-мистецької творчости, це деякі з головних завдань, що їх ставить собі за найближчу мету нове правління Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку — інформували редакцію „Свободи" члени цього правління інж. Іван Жуковський та маестро Степан Крижанівський, відвідавши редакцію разом з членом правління Клюбу і рівночасно членом редакції „Свободи" Іваном Керницьким-Ікером в середу, 25-го жовтня. Головною причиною цих відвідин було бажання нав'язати тіснішу співпрацю з редакцією і Клюбом в його далекосяжних плянах. Клюб має свої труднощі, зокрема фінансового порядку, бо членська вкладка виносить тільки одного доляра місячно, себто по „кводрові" за щотижневу участь в імпрезах, але і з цього не всі своєчасно вив'язуються. Тим часом, Клюб має всі дані на те, щоб стати осередком нашої постійної культурної активности та культурно-мистецьких зацікавлень. Публікація фахових рецензій з виступів у Клюбі причинилася б до збільшення зацікавлення його діяльністю.

През. Ніксон підтверджує свою підтримку для непублічних шкіл; сен. МекҐоверн обвинувачує Ніксона в „надуживанні влади"

Вашинґтон. — У своїй 15-хвилинній промові, виголошеній у середу 25 жовтня ц.р. під час телевізійної передачі, президент Ніксон підтвердив рішучість його уряду підтримувати з допомогою федеральних фондів діяльність непублічних шкіл і заявив, що він буде добиватися схвалення Конґресом пропонованих урядом законопроєктів про податкові кредити для батьків шкільних дітей у непублічних школах. Водночас із цим Президент й далі висловлював свій спротив проти примусового перевожування автобусами шкільних дітей з метою приспішення расової інтеґрації й обіцяв дбати про те, щоб Конґрес схвалив відповідне законодавство проти судових наказів про примусове „автобусування" дітей. Того ж самого дня, демократичний кандидат на Президента сенатор МекҐоверн, промовляючи в рамцях півгодинної заплаченої демократичним виборчим комітетом телевізійної передачі, атакував президента Ніксона за те, що, мовляв, з його причини З'єднані Стейти Америки опинилися „в моральній і конституційній кризі небувалих розмірів" і за надуживання влади. Зокрема сенатор МекҐоверн обвинувачував президента Ніксона у підтримуванні „спеціяльних інтересів", узурпуванні конґресових уповноважень, намаганні застрашити пресу, політичному шпигунстві і такому інакшому.

Чілійці масово протестували проти уряду президента-марксиста Сальвадора Алленде

Сантіяго, Чіле. — Довший час у столиці Чіле триває страйк шоферів вантажних авт, до яких приєднались власники крамниць, а тепер ще й лікарі та медичні сестри. У вівторок 24-го жовтня опозиційні до уряду антимарксистські партії організували в Сантіяго „День Мовчання", що насправді був днем загального страйку. Того дня у звичайно завжди переповнених автобусах було повно вільних місць, на вулицях патрулювала поліція у пластикових шоломах, що закривають обличчя, а біля небагатьох відчинених крамниць стояли довгі черги по цигарки, по бензину тощо. Приватні продавці використовували ситуацію й продавали одно яблуко за 30 центів, що в Чіле становить велику суму. Президент д-р Алленде демонстративно пройшовся вулицями Чіле, в супроводі охоронців. Один із тих охоронців ударив в обличчя фотографа, який належав до опозиційної преси. Уряд заборонив приватним радіостанціям надавати свої авдиції впродовж шести днів, радіо в Чіле передає тепер тільки офіційні урядові вістки та бравурну музику. Комуністична газета „Пуро Чіле" почала подавати вістки проти опозиції в саркастичному й злобному тоні. Наприклад, тому, що застрайкували лікарі, в тій газеті з'явилася така репліка: „Відколи застрайкували лікарі — зменшилася кількість смертей". Чілійці масово протестують проти соціял-комуністичних плянів і заходів уряду.

Совєтського журналіста Валентина Зоріна ограбували в Центральному Парку

Ню Йорк. — Відомий в ССCР і поза ним совєтський партійний коментатор Валентин Зорін, якого призначили тепер до складу совєтських журналістів при ОН, впав жертвою напасників серед білого дня в Центральному Парку в Ню Йорку. Під загрозою вжиття револьверу, у нього забрано 154 доляри. Про цей випадок повідомив поліцію перший секретар місії СССР до ОН А. Скотніков із будинку місії при 67-ій вулиці в Ню Йорку. Скотніков заявив, що на Зоріна напали троє, всі в 25-літньому віці, і що його не поранено. Посадник Ліндзі телефонічно розшукував Зоріна, щоб висловити йому співчуття, але ніде його таким шляхом не знайшов, і обмежився телефоном до совєтської місії. Скотніков сказав, що „Зорін був страшенно обурений", однак не внесено формального протесту до властей Ню Йорку. Скотніков сказав також, що В. Зорін офіційно не є дипломатом, але поліція повідомила, що він мав дипломатичний пашпорт. Він перебуває в ЗСА яких два місяці й пише про цю країну до московської преси. Зоріна ограбували в Центральному Парку, в західній частині, поблизу 72-ої вулиці.

Цієї неділі відзначать 35-ліття душпастирства о. Богдана Смика

Ютика, Н. Й. — Місцева українська католицька парафія та українська громада, як і довколишні парафії і громади відзначать цієї неділі, 29-го жовтня, 35-ліття священства відомого нашого душпастиря і громадянина о. Богдана Смика. З цієї нагоди о год. 4-ій по полудні буде відправлена благодарственна Св. Літургія, а після того буде спільна святочна вечеря з відповідною програмою в парафіяльній авдиторії. Про життя та діяльність цього вельмизаслуженого душпастиря інформував уже його сиракюзський сусід д-р Михайло Логаза в статті „На службі Богові й Україні", що була надрукована в „Свободі" з 20-го жовтня. До багатобічної душпастирської і громадської активности о. Богдана Смика належить і його живе зацікавлення та активність в Українському Народному Союзі, про що свідчить факт, що він був делегатом на двох минулих конвенціях цієї великої



Всч. о. Богдан Смик

установи і на обидвох виконував обов'язки голови Виборчої Комісії. Український Народний Союз та його Головний Екзекутивний Комітет репрезентуватиме на ювілейних святкуваннях в неділю заступник головного предсідника проф. Іван Телюк.

ЗАПОВІДАЮТЬ ВОЄННЕ ПЕРЕМИР'Я У В'ЄТНАМІ В НАЙБЛИЖЧИХ ТИЖНЯХ

Сайгон. — З радіостації в Ганою та Гонґ-Конґу передано широке повідомлення з виявленням подробиць порозуміння, до якого асистент президента Ніксона Генрі Кіссінджер і представник Північного В'єтнаму Ле Дук То дійшли у Парижі ще 8-го жовтня ц. р. Підписання того порозуміння передбачено вже на 18 жовтня ц. р., але після того двократно відсувано ту дату на пізніше. Проте однаково північно-в'єтнамські комуністи у Ганою і в Парижі, як французькі й інші джерела одностайно твердять, що воєнне перемир'я у В'єтнамі та за всякою вірогідністю одночасно також у Ляосі й Камбоджі буде проголошене до кінця цього місяця, або — в найгіршому випадку — до кінця цього року. Офіційні американські кола все ще мовчать про це, дарамцо американська — як уся міжнародна преса повна вісток, здогадів та міркувань на тему умов воєнного перемир'я і політичної злагоди. Воєнне перемир'я має бути проголошене в першу чергу, після того прийде одночасно відкликування решти американських військ з В'єтнаму і, не чекаючи поки вони в цілості відійдуть, будуть звільнені всі американські воєнні полонені. Створення тимчасового коаліційного уряду у Південному В'єтнамі для переведення виборів і складення, на основі вислідів виборів, тривкого уряду та нової конституції — це дальші стадії політичного порозуміння, проте подробиці ще не устійнені й у великій мірі залежать від згоди південно-в'єтнамського президента Нґуєна Вана Тіє. Американські коментатори звертають увагу, що усталені Кіссінджером умови дають названому південно-в'єтнамському президентові добрі шанси не тільки зберегти мир і волю у тій країні, але й власну владу над великою більшістю території Південного В'єтнаму. Тільки її частину опанували комуністи з В'єтконґу, які спираються на 145.000 реґулярного північно-в'єтнамського війська. Проте Південний В'єтнам розпоряджає кругло одномільйоновою армією плюс міліція і матиме силу опертися новій комуністичній зачіпній акції. Припускають, що Нґуєн Ван Тіє тільки з тактичних причин, щоб виторгувати від комуністів дальші поступки, противиться запропонованій Кіссінджером політичній розв'язці проблеми, але що він погодиться однаково на воєнне перимир'я як і на ту політичну розв'язку. Нґуєн Ван Тіє повів вже приготування на випадок перемир'я.

У Лондоні нараджуються міністри й генерали про атомову стратегію

Лондон. — До Лондону прибув з Вашинґтону секретар оборони Мелвін Лерд разом з найвищими військовиками, щоб взяти участь у так званій Нуклеарній Плянувальній Групі, яку створено в рямцях Атлантійського Союзу (НАТО). Мелвін Лерд заявив, що він бере востаннє участь у таких нарадах, бо прийняв невідкличне рішення не залишитися довше в складі нового американського Уряду. На всі запити журналістів щодо проголошення у В'єтнамі воєнного перемир'я та остаточної мирової злагоди Лерд відповідав одним реченням, що „переговори зайшли в поважну, делікатну й багатозначну стадію". Він покликався при тому на свої розмови з Генрі Кіссінджером і шефом штабу генералом Крейтоном Абрамсом після їх повороту з Сайґону. Зате він твердив що в'єтнамізація В'єтнамської війни, себто здвигнення сильної армії у Південному В'єтнамі була успішною й тому та збройна сила Південного В'єтнаму є поважним атутом у переговорах з комуністами щодо закінчення війни у В'єтнамі.

Львів буде „закритим містом"

Польський тижневик „Ґвязда Полярна", що появляється у Стівенс Пойнт у Висконсині, інформує у своєму виданні з 14-го жовтня з Москви, що головна квартира військ т. зв. Варшавського Пакту має бути незабаром перенесена з Москви до Львова і тоді це місто буде закрите для західніх туристів. В околиці Львова вже мають будувати приміщення для головнокомандуючого військ того Пакту, маршала Івана Якубовського та його штабу. У повідомленні не подано джерела цих інформацій.

В Ізраїлі виявили листи з бомбами адресовані до Ніксона, Роджерса і Лерда

Єрусалим. — Ізраїльські поштові службовики виявили на пошті в маленькому містечку Шемона за дві милі від ливанського кордону три листи у ковертах, як на летунську пошту і з летунськими марками, заадресовані до президента Ніксона, державного секретаря Вілліяма Роджерса і секретаря оборони Мелвіна Лерда. Службовик звернув увагу на ті листи тому, що не було там зворотної адреси. Поліційні фахівці відкрили в усіх тих листах вибухові матеріяли. Водночас одна службовичка й один поштар були поранені вибухом подібних листів у столиці Ливану Бейруті. Подібні листи появилися у поштових конторах в Альжирі, Лівії й Єгипті. Арабські газети закидають Ізраїлеві, що це він розсилає такі листи з вибуховими матеріялами до арабських діячів, головно до активних членів палестинських партизанських організацій, але такі самі закиди роблять ізраїльці на адресу арабів. В Амстердамі в Голляндії арештували були на летовищі одного арабського дипломата, члена альжирської амбасади в одній південно-американській країні, коли митні службовики знайшли в його клунку незаадресовані листи з вибуховими матеріялами, ручні гранати й пістолі Але той араб родом з Йорданії виправдувався, що це не його клунок і він не знав, що там у середині, і голляндська поліція звільнила його. Ізраїльський уряд запротестував проти звільнення його і зажадав переведення слідства, як це сталося, що такого чоловіка звільнено.

22-ИЙ ВІДДІЛ УНС ВІДЗНАЧАЄ 37-РІЧЧЯ

Чикаго. — Місцевий 22-ий Відділ Українського Народного Союзу відзначить в суботу, 11-го листопада, 37-ліття свого існування. З цієї нагоди відбудеться того дня о год. 7:30 вечора в готелі Тавн енд Контрі Плаза при 10025 Вест Ґренд евеню у Франклін Парк, Ілл., ювілейний бенкет і баль, на якому головним промовцем буде головний предсідник УНС Йосип Лисогір. Секретарем Відділу - Ювілята є відома наша діячка, колишня головна радна УНС пані Галина Олек.

ЗУСТРІЧ МИТРОПОЛИТА МСТИСЛАВА З КЕНТЕРБЕРІЙСЬКИМ АРХИЄПИСКОПОМ У ЛОНДОНІ



Після собору Української Автокефальної Церкви відбулася 17 жовтня у Ламбет Палаці в Лондоні зустріч Митрополита УАПЦ Владики Мстислава із Кентерберійським Архиєпископом д-ром М. Рамзеєм. На фото (зліва): канцлер Англіканської Церкви Впр. о. М. Мур, Митрополит Мстислав, Кентерберійський Архиєпископ д-р М. Рамзей, Єпископ УПЦ в ЗСА Константин.

Фото: Ол. Ленківська, Лондон

Із СПУ виключили ще одного письменника — прозаїка В. Захарченка

Київ. — Згідно з повідомленням „Літературної України" но. 85 з 20 жовтня ц.р., на засіданні правління Київської організації Спілки Письменників України, що відбулося під головуванням Юрія Збанацького в половині жовтня ц.р., крім ряду справ і наявних у діяльності членів цієї спілки „недоліків", „було розглянуто справу прозаїка з Черкас В. І. Захарченка. За антигромадську поведінку, що суперечить статутові Спілки письменників і несумісна з перебуванням в письменницькій організації, Захарченка В. І. виключено із членів Спілки".

Якихось конкретних причин виключення в повідомленні не подано. Про Василя Захарченка і репресії КҐБ у відношенні до нього подавав свого часу інформації самвидавний „Український Вісник". Під час його перебування на журналістичній праці в Донецьку в нього був проведений 8 червня 1970 р. обшук в справі заарештованого викладача медичного інституту Івана Сука, у висліді якого забрано йому рукопис незакінченого роману, приватні листи, записки і книжки. Після переїзду В. Захарченка до Черкас, його викинули з роботи в редакції газети „Молодь Черкащини". Коли він, за відрядженням СПУ, поїхав у Донбас для виступів перед робітниками, його поїздка була перервана за вказівкою з Донецького обкому партії, мовляв, шахтарі були обурені, що він виступає на „непонятном им украинском языке". За різку заувагу з цього приводу, висловлену В. Захарченком приставленому до нього каґебістові, В. Захарченко був звільнений з роботи. В справі І. Сука і В. Захарченка написав протестного листа голові Верховного Совєту УССР О. Ляшкові і секретареві ЦК КПУ Ф. Овчаренкові літературознавець Василь Стус, засуджений востаннє на три роки ув'язнення і п'ять років заслання.

Василь Іванович Захарченко, народжений 1936 року в родині хлібороба на хуторі Гутирівка поблизу Полтави, закінчив в 1958 році факультет журналістики Київського Університету і працював у пресі. Окремими виданнями були видані книжки його оповідань „Співучий корінь" (1964), „Трамвай о шостій годині вечора" (1966) і „Стежка" (1968).

Голова ОУП „Слово" Григорій Костюк відзначає своє сімдесятиріччя

Ню Йорк. — Відомому українському еміґраційному літературознавцеві, дослідникові нової історії України, голові Об'єднання Українських Письменників в екзилі Григорієві Олександровичові Костюкові сповнилося 25 жовтня цього року сімдесят років життя. Народжений 1902 року в селі Боришківцях біля Кам'янця Подільського і закінчивши середню і вищу освіту у школах Кам'янця і Києва, науковий ступінь здобув Григорій Костюк 1932 року в Науково-Дослідному Інституту літературознавства ім. Шевченка в Харкові і працював викладачем історії української літератури в різних інституціях у Харкові і згодом у Луганську, поєднуючи цю працю із роботою в тогочасних видавництвах. У листопаді 1935 р. був заарештований і перебув п'ять років в концтаборах Воркути. Звільнений 1940 року, жив під наглядом НКВД і під час війни в 1942 році переїхав до Львова і звідти на Захід — в Німеччину і в 1952 р. до ЗСА. Під час перебування в Европі був співзасновником Мистецького Українського Руху - МУР, редактором різних літературних видань і після переїзду до ЗСА став співзасновником й головою ОУП „Слово" й очолює його до сьогодні. У своє 70-річчя Григорій Костюк входить з



Григорій Костюк

багатим літературним і науковим дорібком. Його перу належить кількадесят наукових праць, головним чином з літературознавства і нової історії.

Президія Секретаріяту СКВУ надіслала Григорієві Костюкові за підписами мґра А. Мельника і д-ра С. М. Фостуна окремого листа з вітанням і побажаннями, підкреслюючи, що під його керівництвом ОУП „Слово" „розвинулося в сильну й творчу одиницю української діяспори, згуртувавши в своїх рядах українських літераторів із різних країн їхнього проживання, котрі своєю творчістю збагачують духову скарбницю української літератури."

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Промова патріота

Від років міжнародні комуністи, а передусім в'єтнамські дають президентові Південного В'єтнаму Нгуєнові Ван Тіє прерізні образливі назвиська: „американський лакей", „помело імперіялістів" і т. п. Приписують йому всі лиха, які траплялися й трапляються у тій знищеній війною та роздертій внутрішньою сварнею країні, де нарід не дозрів ще до новітньої демократії і де панівна верства не звикла до думки про потребу соціяльних реформ. І ніколи не добачувано у ньому патріота - державного мужа, який від 20-го року свого життя впродовж останніх 27-ми років є фанатичним ворогом комунізму, задивлений у волю своєї батьківщини.

У минулий вівторок Нгуєн Ван Тіє промовляв впродовж двох годин через радіо до народу, але також на адресу Вашингтону, всього вільного світу і на адресу комуністів. І та промова найкраще характеризує патріота, який приймав і далі приймає всебічну американську допомогу, але ніколи не вирікався незалежности своєї думки, ніколи не був будь-чиїм слухняним слугою. В'єтнамський президент наводив переконливі аргументи, що не можна вірити в добру волю комуністів, — що комуністи ламають свої приречення і зобов'язання, коли тільки бачать можливість вжити силу для накинення своєї влади, — що пропоновані комуністами умови воєнного перемир'я і політичного замирення у В'єтнамі на базі коаліційного уряду — це димова заслона, щоб дістати змогу відпочити, скріпитися, перевести нову підривну акцію і вчинити замах на свободу 17-мільйонового народу Південного В'єтнаму. І цей в'єтнамський патріот мав рацію, коли звернув увагу на те, що легше в'єтнамським комуністам договоритися з американцями, як з вільними в'єтнамцями, бо вільні в'єтнамці пережили на власній шкурі всі жорстокості комунізму.

Америка потребує миру у В'єтнамі, але чому вважати за комуністичну „поступку", що у Південному В'єтнамі мають відбутися вибори під міжнародною контролею, а не вимагати таких самих виборів у Північному В'єтнамі? Генрі Кіссінджер впертий і зручний дипломат, але добре, що він має в особі Нгуєна Вана Тіє речника союзної країни, який виявляє мужність противитися умовам, що, може, видаються добрими для Вашингтону, але є поганими для Сайгону.

Реформи податкової системи

Одною з нечисленних дійсно ділових справ, довкола яких ведеться цьогорічна виборча кампанія, є справа податків. Республіканці, як і демократи, погоджуються, що потрібна реформа податкової системи, але вони значно різняться щодо характеру реформи. Одні й другі визнають, що теперішня податкова система в Америці така складна, заплутана й неясна, що дає змогу прерізно її інтерпретувати. Отож обидві суперницькі сторони стверджують необхідність спрощення її і уточнення, щоб не було суперечок, в яких „кожний має рацію".

Демократичний кандидат сенатор Джордж МекҐоверн і його однодумці критикують так звані „діри" в податковій системі, які уможливлюють великим промисловим корпораціям просмикуватися крізь них і не платити федерального податку. Такою дірою, наприклад, є, коли корпорація-працедавець підсумує всі оплати, що їх платить за своїх працівників, відійме від поданого в минулорічному податковому виказі свого майна 20 відсотків „депресіяції" (обезвартнення) — відійме інвестиції й усякі інші подібні видатки (реклама, адміністраційні кошти та ін.) і докаже відсутність будь-якого зиску або дефіцит, і на цій основі не заплатить ніякого федерального податку. Таким чином, наприклад, одна з найбільших у ЗСА промислових корпорацій, Бетлегем Стіл Корпорейшен, буцімто не заплатила в минулих роках ніякого прибуткового федерального податку, хоч мала прибутку на сотні мільйонів. МекҐоверн вимагає також оподатковувати прибутки від капіталових інвестицій, мовляв, не може бути, щоб „гроші робили гроші" без оплачування федерального податку.

Президент Ніксон і його дорадники, як ось секретар скарбу Джордж Шульц і інші, вказують, що в ситемі вільної ініціятиви і суперництва не можна обмежувати законом зисків, бо це відбере бизнесменам спонуку інвестувати капітал у творення нових і поліпшення наявних варстатів праці. Не можна, мовляв, підрізувати стілець, на якому сидить також робітник. Але вони також погоджуються, що треба зреформувати податкову систему так, щоб не було зловживань на шкоду федерального скарбу. Нема сумніву, що працюючі люди в Америці мусять мати певність, що багатії не можуть викручуватись від того прибуткового федерального податку, що його платять усі працівники.

М. С-ий

ІНОВАЦІЯ В ПРАКТИЦІ ОН

Минулого тижня на вимогу африканських делегатів в ОН, підтриману делегаціями арабських держав, Об'єднані Нації прийняли постанову про допущення у формі офіційного обсерватора представника „Фрейлімо", Мозамбікського Визвольного Фронту, до Комітету ОН в справах підопічних і колоніяльних територій. Така постанова фактично є своєрідним порушенням статуту ОН, який виразно забороняє втручання ОН у внутрішні справи держав, її членів. Мозамбія — колонія Португалії і формально вважається інтегральною частиною португальської держави. Допущення обсерватора Мозамбікського Визвольного Фронту, організації, яка очолює боротьбу за визволення Мозамбії з-під колоніяльної залежности від Португалії, технічно означає втручання у внутрішні справи Португалії. Цього аргументу, до речі, вживала португальська делеґація в ОН, протестуючи проти такої постанови, але без ніякого успіху.

Як інформують, арабські держави плянують тепер домагатися такого ж статусу для представника Палестинського Визвольного Фронту, арабської терористичної організації, яка діє проти Ізраїлю. Допускаючи представника Мозамбікського Визвольного Фронту, Об'єднані Нації самочинно порушили власний статут і відкрили шлях до ОН для всіх інших революційних та визвольних рухів, які активно діють проти урядів, репрезентованих в ОН. Треба нагадати, що ще недавно ОН відкинули намагання порторіканського визвольного руху дістати такий статус при ОН. Уряд ЗСА з успіхом протиставився тому, покликаючись на статут ОН, який забороняє втручатися у внутрішні справи членів ОН. Тепер ситуація під цим оглядом змінилася.

Маючи на увазі нову ситуацію в ОН, визвольні рухи народів, поневолених у системі СССР совєтським московським режимом, повинні домагатися статусу офіційних представників на форумі організації ОН в таких чи інших її комітетах. Очевидно, такі домагання, наприклад, України, Грузії чи балтійських республік не знайдуть активної підтримки з боку окремих держав, яким в актуальній ситуації не надто на руку конфлікт з СССР, але політично цю нову ситуацію в ОН можна і треба використати політичним представництвам народів, поневолених Росією.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Ігор Раковський мол.

ПРОБЛЕМА ІДЕНТИЧНОСТИ НАШОГО СТУДЕНТСТВА

Ми живемо у тяжких часах — в часах наркоманії, в'єтнамської війни і загального у світі неспокою. Ми живемо в часах, коли людина тратить свою індивідуальність, свою особовість і стає непомітною, неважливою частиною змеханізованого світу, який чимраз швидше крутиться.

Ми, українці на еміграції, а зокрема українська молодь, є частиною цього бурхливого світу, бо живемо на границі між двома світами — між українським світом і американським. Наша найбільша проблема — це проблема ідентичности: хто ми, до кого належимо? Чи ми американці, чи українці? Чи можемо якось погодити обидва світи?

Є між нами такі, які твердять, що ми виключно американці, бож народилися і виросли в Америці, ходимо до американських шкіл — тут наше життя. Є інші, які вважають, що ми — лише українці; ми — політична еміграція і існуємо лише для України та здобуття її незалежности.

А я ставлю запит: куди ми зайдемо з такими нахилами? Якщо станемо лише американцями, ми в короткому часі втратимо нашу мову, наші звичаї і нашу культуру, які нас дотепер тримали разом і давали сильне почуття, що ми маємо свою ідентичність. З другого боку, якщо ми живемо виключно українським життям, то замикаємо себе в українськім ґетті, в нереальному, нездоровому світі, бо відділяємось від американського середовища, яке силою факту є реальним світом, в якому ми перебуваємо.

Що ж нам робити? Мусимо здати собі справу з того, що нам треба якось погодити наше українство з нашим американством. Тобто ми не можемо замкнутися в нашому тісному українському колі, а мусимо вийти на зовнішній світ, вибиватися в американському суспільстві, а в той самий час дбати про українську справу і їй допомагати. Якщо цього не зробимо, то за чверть століття будемо цілковито засимільовані не тому, що замало зберігали нашу культуру, а тому, що цілковито втратили контакт із середовищем, в якому живемо, і це середовище з часом нас знищить.

Чому стільки наших студентів не включається в українські громади і організації? Чому стільки з них відпадають цілковито і стають лише американцями? Тому, що наша українська політика — і я це говорю в загальному значенні — втрачає контакт з американським життям, в якому ми знаходимося.

Я не критикую наших імпрез, демонстрацій, маніфестацій. Навпаки, я їх хвалю, бо вони з'єднують нас і скріплюють українську культуру. Товариство Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського (ТУСМ), до якого я належу, саме є ініціятором багатьох таких показів. Але почнімо думати на вищих поземах. Вибиваймося в наших школах, авансуймо до вищих кіл американського життя, числімося з фактом, що ми — частина американського життя, і таким способом здобуваймо самопошану, пошану від інших і славу для українського народу.

Проблема ідентичности це не одинока проблема української молоді. Є їх багато більше, але всі вони випливають з цієї найбільшої проблеми. Ми мусимо почати себе серйозно запитувати, як нам зберегтися на еміґрації, щоб не загинути як спільнота. Політика, яка була добра 20 років тому, не годиться вже для нинішньої ситуації. Ми мусимо серйозно думати над цією проблемою і дискутувати над її розв'язкою.

У Києві відбувся Семінар ОН

Київ. — Представники 27 країн Европи, Азії, Африки й Південної Америки брали участь у Семінарі ОН в Києві, що тривав до 25 жовтня та був присвячений проблемі організації і керівництва закладами, які займаються плянуванням розвитку країн. Семінар тривав два тижні. „Радянська Україна" з 17 жовтня повідомляла, що „від імені уряду республіки учасників Семінару вітав заступник голови Ради Міністрів УССР П. Розенко, який сказав, що „вибір місця проведення Семінару — не випадковий, бо Радянський Союз це перша в світі держава, яка здійснила плянування розвитку народного господарства в маштабах всієї країни". Тим виступом потверджено, що за Україну плянує Москва, з якої було багато представників на Семінарі. Крім заслухання багатьох доповідей, учасники „відвідали виробничі колективи і наукові лябораторії, ознайомилися з культурним життям столиці України". Повідомлено теж, що на чергову конференцію ЮНЕСКО в Парижі виїхали різні делеґації з СССР, делеґацію з Української ССР очолює В. Кравець.

ЗНОВУ РОСІЙСЬКА ПІСНЯ

Орган ЦК комсомолу Української ССР „Молодь України" в числі з 11-го жовтня вирішив „познайомити" своїх читачів із новим утвором у пісенній формі під назвою „И за того парня". Газета надрукувала текст російською мовою, додаючи до того й ноти — лише вчіться, співайте і русифікуйтесь. Слова Рождественского, музика М. Фрадкіна, пісню взяли з кінокартини „Минута молчания". Ця ж газета раніше писала, що тепер Україна має „великий загін перекладачів" із різних мов.

Остап Тарнавський

70-РІЧЧЯ ГРИГОРІЯ КОСТЮКА

Уже близько двадцяти років на чолі письменницької організації поза межами України — Об'єднання Українських Письменників в екзилі „Слово", стоїть активний діяч нашої лідератури Григорій Олександрович Костюк. Письменники — це індивідуалісти, їх не тільки трудно вкласти у зорганізовані рами професійної організації, а ще трудніше вести їхню організацію. Григорій Костюк доказав, що це можливе, коли за цю провідницьку ролю візьметься людина тактовна, з хистом дипломата, та ще й відданий працівник української культури, невсипущий трудовик, що для цієї культури віддав усі свої сили, своє знання, ризикуючи не раз для цієї праці і своїм добробутом і своїм життям. Під його керівництвом „Слово" виросло у відповідальну одиницю нашого культурного життя на еміґрації. У „Слові" зорганізовані українські письменники в різних країнах поселення, які своєю творчістю збагачують скарбницю української літератури. Своєю організаційною діяльністю на чолі письменницької організації Григорій Костюк здобув собі приязнь і признання колеґ - письменників, своєю літературно-критичною, науковою і публіцистичною працею здобув собі признання і пошану у нашої громади. Тому в день семидесятиріччя Григорія Костюка його щиро вітають друзі - літератори, його поздоровляє з ювілеєм українська громада, відзначаючи його заслуги для збагачення й поширення української культури.

Народився Григорій Олександрович Костюк 25 жовтня 1902 року в селі Воришківцях біля Кам'янця Подільського. Його батьки освічені селяни; батька обирали кількакратно сільським старостою. Початкову освіту дістав Григорій Олександрович у місцевій парафіяльній школі, а гімназію закінчив у Кам'янці Подільському. Потім закінчив літературний відділ Київського Інституту Народної Освіти (тепер Державний Педагогічний Інститут). У Києві Григорій Костюк мав щастя слухати виклади і бути студентом таких визначних літературознавців - професорів, як Сергій Єфремов, Микола Зеров, Павло Филипович, Борис Якубський, Микола Грунський і Євген Тимченко. Не диво, що вже на другому році студій він почав писати статті і рецензії, що їх друкували в журналах „Життя і Революція", „Червоний Шлях", „Критика" й ін.

Ще в гімназії Григорій Костюк почав був писати вірші, але для віршування не знайшов великого захоплення і від часу університетських студій присвятився вповні літературознавству. Його успіхи в цій ділянці підказали відомому письменникові Валеріянові Підмогильному, що в той час був редактором журналу „Життя і Революція", запросити в 1928 році Григорія Костюка на постійного рецензента в цьому журналі.

Після закінчення Педагогічного Інституту Григорій Костюк переїхав у 1929 році до Харкова, де почав читати лекції в університеті. Тут же у тогочасній столиці став редактором у Державному Видавництві України, як також проходив курс аспірантури при Науково - Дослідчому Інституті ім. Шевченка.

У Харкові Григорій Костюк попав у коло українських діячів літератури, став членом Об'єднання Письменників „Пролітфронт", що його очолювали Микола Хвильовий, Микола Куліш і Олесь Досвітній (Олександер Скрипаль). Ближчі стосунки і співпраця з письменниками прийшли, коли Григорій Костюк став у 1929 році відповідальним секретарем журналу „П р о літфронт". Журнал не проіснував довго, бо вже в 1931 році режим примусив його самозліквідуватися. В тому ж році вийшла перша наукова праця Григорія Костюка про Панаса Мирного. В 1933 році Григорія Костюка звільнили з посади редактора в Державному Видавництві України „за націоналістичні ухили" і в той самий час він утратив працю доцента університету. Як це звичайно робили інші в таких випадках, Григорій Костюк втік із столиці на провінцію, щоб уникнути переслідування. Він переїхав до Луганська і в роках 1934-1935 викладав історію української літератури в місцевому Інституті Народної Освіти. Але машина режимного терору досягла його й там і 25 листопада 1935 року Григорія Костюка арештували і перевезли до Лук'янівської тюрми в Києві.

Засуджений за „контрреволюційну діяльність" на п'ять років, Григорій Костюк був висланий до концтабору у Воркуті, де працював у шахті. Щасливо оминув фізичного знищення внаслідок персональних змін у верхівці НКВД (заміна Єжова Берією) і 25 листопада 1940 року, відбувши повних п'ять років заслання, був звільнений. Йому дозволено поселитись у місті Слов'янському на Донбасі, і він почав пробувати увійти в русло життя зі штампом в'язня - засланця і під постійною контролею НКВД. У Слов'янському Григорій Костюк одружився. Там же застала його війна і німецька окупація, і він використав першу нагоду, щоб втекти на Захід.

Уже в січні 1943 року Григорій Костюк з дружиною Раїсою прибув до Львова. Там стає він членом Спілки Письменників і Журналістів, починає дописувати до журналу „Наші Дні" і щоденника „Львівські Вісті", бере участь у літературному житті. Але перебування у Львові було короткочасне. Через Краків, де був осередок українського життя з Українським Видавництвом і щоденником „Краківські Вісті", Костюки переїхали в Німеччину.

Негайно після закінчення війни Григорій Олександрович став в осередку українського культурного життя на еміґрації. Він був співзасновником Мистецького Українського Руху (МУР) і співредактором його видань. Редагував „Л і т ературний Зошит" і вів відділ „Література, мистецтво і критика" в тижневику „Сучасна Україна" у Мюнхені. Брав активну участь і в політичному житті, будучи членом Комісії для підготови Укра-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ГОЛОС З КАНАДИ

ЗА КОГО НАМ ГОЛОСУВАТИ?

У найближчий понеділок, 30 жовтня ц. р. відбудуться в Канаді вибори послів до федерального парляменту в Оттаві. У зв'язку з тим часто чуємо серед українців у Канаді актуальне питання: за кого маємо в цих виборах голосувати? Тому хочу в цій важливій для нас справі висловити свою думку.

У цих виборах, як зрештою і в інших подібних виборах до провінційних чи федерального парляменту треба нам усім обов'язково взяти активну участь і голосувати, а не говорити, що „вибори мене не обходять" і що „без мене обійдеться". Віддаючи під час виборів свій голос, ми тим самим доказуємо, що нам не байдуже, хто буде в найближчій каденції репрезентувати нашу виборчу округу в парляменті.

Не робімо собі при тому завеликих сподівань, що будь - яка з канадійських партій дасть у випадку її виборчої перемоги негайну ефективну допомогу нашому народові на Рідних Землях у його визвольній боротьбі за національну свободу і державну незалежність. У цій справі позиції всіх канадійських партій, як зрештою і інших партій в інших країнах вільного світу, тепер однозгідні: не втручатись у внутрішні справи московсько - б о л ьшевицької імперії і не „зачіпатися" навіть з большевицькими народовбивцями. Подібно як в інших державах, під час виборчої кампанії канадійські партії борються за владу у своїй державі, а не за визволення під'яремних в СССР народів.

На виборчих списках канадійських партій, які між собою конкурують, є також кандидати — українці. Тож голосуймо в першу чергу за кандидатів нашого роду, бо конечно мати наших людей у парляменті Канади, і то в різних партіях (крім, очевидно, комуністичної!), до яких ми могли б у потребі звертатися з повним довір'ям, що вони нам, наскільки це їм буде можливо, допоможуть у полагодженні різних важливих наших проблем тут — у країні нашого нового поселення, як також нашому народові на Рідних Землях в його визвольній боротьбі. Наші посли не всилі засадничо змінити офіційного ставлення своїх партій до московського комуністичного режиму і не мають змоги з терену своїх партій „виборoти України". Одначе індивідуально, через свої добрі зв'язки з різними канадійськими урядовими чи партійними чинниками, наші посли можуть у згаданих вище справах багато корисного зробити. Якщо, отже, в якихось виборчих округах є кандидати на послів з нашого роду, то всі ми обов'язково віддаймо за цих наших кандидатів наші голоси без уваги на те, з якої партії вони не були б, очевидно крім тих, що кандидують з комуністичної партії.

У виборчих округах, в яких немає кандидатів на послів - українців, голосуймо в першу чергу за кандидатів т. зв. „третьої сили", це значить з інших етнічних груп, вимагаючи від членів цих груп робити те саме у відношенні до кандидатів українського роду, чи за англомовних або франкомовних кандидатів, що прихильно ставляться до важливих проблем нашої етнічної групи в Канаді, як також до визвольної боротьби нашого народу на Рідних Землях, а зокрема за тих, що будуть реалізувати ухвалену канадійським парляментом 8 жовтня 1971 р. програму багатокультурности (а в тому числі і багатомовности) канадійського суспільства.

Отже, в понеділок, 30 жовтня, всі йдімо до виборчих льокалів і — голосуймо!

Олекса Яворський
Торонто

Омелян Пріцак

ТЕПЕРІШНІЙ СТАН УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ

(4)

Неможливо було зорганізувати видання періодичного українознавчого журналу, хоч би у вигляді річника.

Попри ці недомагання є, одначе, таки кілька добрих досягнень.

НТШ в Сарселі зрозумівши ситуацію, переключилося на інститут енциклопедії. Не зважаючи на скромні засоби, зорганізували там фахову українознавчу бібліотеку і при невеликій матеріяльній помочі еміграції з Америки — від 1949 р. видають Енциклопедії Українознавства, українською та англійською мовами.

УВАН в Канаді спеціялізується на мовознавчих працях, діялектології, історії мови та на Етимологічному Словнику української мови.

УВАН в ЗСА своїми історичними конференціями та виданнями старається притягнути молодше покоління науковців до співпраці і серйозно задумує рішальну реформу своєї системи.

Чин св. СВВ в Римі розвинув велику археологічну діяльність: видання з римських архівів — документів до історії Української Церкви та її зв'язків з Римом.

У Філядельфії постав науково-дослідчий Східньо-Европейський Інститут ім. В. Липинського, що займається вивченням наукової спадщини названого історика та його архівом. Крім того Інститут видає документи з европейських архівів відносно рр. 1914-1920.

З приватної ініціятиви постало Українське Історичне Товариство, що з 1964 р. почало періодично видавати і досі видає журнал „Український Історик" українською мовою.

Але в міжчасі підросла нова ґенерація вчених, вихованих уже в американських і канадійських університетах які займають там не не раз керівні позиції.

Мабуть, це був припадок, що появилося понад 20 талановитих істориків, з яких майже всі займаються або часами боротьби за створення української держави 1917-1920 рр., або новітніми часами поневолення — підсовєтською Україною.

Їхній продукт — ряд монографій, головно докторські дисертації, що висвітлюють різні аспекти названих періодів. Вони працюють у департаментах історії (звичайно в системі російських або східньо-европейських чи совєтських студій), в департаментах політичних наук або економіки.

У порівнянні до них історики, що займаються іншими добами (напр. XIX ст., козацькою), працюють звичайно поза системою департаментів історії; крім того серед них ще й досі не виявилось помітніших талантів.

Те саме можна сказати про літературу і мовознавство.

IV

Як згадано вище, в січні 1968 р. встановлено першу вивінувану (endowed) катедру українських студій в Гарвардському університеті. Вона запланована як частина ширшої системи. Ідеологія, що стоїть за цим пляном, є протилежною до еміґрантських концепцій. Її ціхує ідея концентрації сил, здобуття належної економічної бази та плянова робота згідна з конкретною дійсністю.

Згідно з нашим гарвардським проєктом має бути три українознавчих катедри, для трьох основних дисциплін: мови, літератури і історії. Всі вони мусять бути вивінувані, щоб роботі катедр запевнити постійність і незалежність.

Бібліотека університету повинна мати вивінуваний український відділ із запевненою посадою бібліотекаря. Українські збірки бібліотеки повинні розвинутися на центральну українознавчу бібліотеку, яка мала б в оригіналах, xerox-копіях або на фільмах усю українську основну періодику і монографічну літературу.

Зорганізовані заходами Гарвардського Центру Українських Студій дві виставки української культури (грудень 1970, січень 1971) одна — друків, у Widener Library і друга — рукописів і стародруків, у Houton, дали свого роду перші підсумки того, що є, а також запізнали науковий світ з українськими студіями і осягами української науки.

Крім того спеціяльні семінарійні бібліотеки повинні служити як варстат праці для виховування нових ґенерацій науковців. Перша така бібліотека семінару української історії була відкрита влітку 1970 року.

Студенти повинні вправлятись у всіх сторінках наукової продукції: в першу чергу вони мусять в інтелектуальному змагу і лицарськості навчитися оцінювати праці інших. Для того постав український семінар, що від осіннього семестру 1970 р. зустрічається кожного тижня. Почали теж видавати критичний студентський журнал „Рецензія", перше число якого появилось у грудні 1970 р. В семінарі переводяться далекотермінові завдання, спеціяльна підготова бібліографічних робіт та видавання джерел.

Почали з'являтись друком книги „Harvard Series in Ukrainian Studies". Завданням цієї серії є видавати Text books, перевидавати важливі, рідкісні або заборонені ворогом України монографії, друкувати оригінальні дослідження, готовити збірку клясиків української гуманістичної науки, бібліографічний річник та збірки джерел.

Вивінуваний науково-дослідчий Інститут українознавства повинен дати можливості праці найкращим випускникам катедр і іншим українським талантам, які пляномірно вестимуть науковий дослід у всіх ділянках українознавчих студій.

Оце є плян та початки осягів українського Гарвардського Центру, який постав як відповідь на новий жорстокий валуєвський акт 1963 року.

(Кінець.)

НАГЛА І НЕВІДКЛАДНА СПРАВА — УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ! НА ВСТАНОВЛЕННЯ ТРЬОХ КАТЕДР ПОТРІБНО $1,800,000.00; ДОСІ ВПЛИНУЛО — $1,288,530.65; ДО КІНЦЯ ЦЬОГО РОКУ ЩЕ ТРЕБА ЗІБРАТИ $511,469.35

70-РІЧЧЯ ГРИГОРІЯ КОСТЮКА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

інської Національної Ради і членом першої сесії тієї ж Ради.

В 1952 році родина Костюків переїхала до З'єднаних Стейтів Америки. Тут Григорій Костюк мусів фізично працювати, щоб утримувати сім'ю (в Німеччині народився син Тодось). Та вся його увага була звернена на культурне життя нашого народу. Григорій Костюк стає співзасновником і від 1954 року головою Об'єднання Українських Письменників в екзилі „Слово", що об'єднує півтори сотні українських діячів літератури в різних країнах поселення. Його працею відбулись чотири з'їзди письменників і під його редагуванням появились чотири збірники „Слова".

Виходячи з головного ствердження, що існує один літературний процес і в Україні і на еміграції, Григорій Костюк намагається піднести рівень творчости на еміграції і здобути також зв'язки для української літератури з західніми літературами. Він є членом Міжнародного ПЕН-Клюбу, членом управи ПЕН-Клюбу екзильних письменників в Ню Йорку, брав активну участь у 34-му Конґресі письменників всіх націй, де виступав проти переслідування українських письменників совєтським режимом в Україні. Григорій Костюк — дійсний член УВАН і Інституту Вивчення СССР, він очолює Комісію для вивчення й охорони літературної спадщини Володимира Винниченка.

До виданої 1931 публікації про творчість Панаса Мирного дійшла на еміграції ціла низка наукових і публіцистичних творів Григорія Костюка. В 1954 році вийшла друком його праця англійською мовою „Упадок Постишева" („The Fail of Postushew") ,а в 1060 році велика праця в трьох виданнях також англійською мовою „Сталінський режим в Україні" („Stalinist Rule in the Ukraine"), що стала посібником для вивчення політичної і суспільної ситуації в Україні. Високу позицію в ділянці вивчення теорії, тактики і стратегії большевизму має його праця „Теорія і дійсність", що вийшла друком у 1971 році у В-ві „Сучасність". За його редакцією і з його критичними коментарями вийшли: роман В. Підмогильного „Місто" (УВАН, 1954), „Твори" Миколи Куліша (УВАН, 1955), „Статті , розвідки і біо-бібліографічні матеріяли". Миколи Плевака і роман В. Винниченка „Слово за тобою, Сталіне" (УВАН, 1971). Критичний нарис, що є вступом до роману Винниченка, появився окремою публікацією і є першою біографією цього призабутого письменника.

Григорій Костюк (псевдонім Б. Подоляк) — автор численних наукових праць, друкованих у різних журналах — понад сто бібліографічних назв. Між ними огляд української літератури за останніх 50 років, довідка про письменство на еміграції, що вийшла окремою брошурою у виданні „Сучасности" в 1971 році, есеї і критичні статті про творчість наших письменників. Можна сміливо сказати, що Григорій Костюк вдало й сумлінно використав своє знання літературознавця і свій дослід наукового дослідника для праці в користь української культури. Те, що йому було заборонене зробити в Україні через насильство режиму й заслання, Григорій Костюк старався відробити в обставинах еміграції, які для нього не були найсвітліші.

Постійну увагу присвячує діяльності Григорія Костюка режимна преса в Україні, не жаліючи слів лайки і заперечень; одні із перших відгуків на його працю „Теорія і дійсність" появилися в київському „Українському історичному журналі".

Український Музичний Фестиваль 1973 в Торонто

(Другий конкурс української музики)

Від 1970 р. існує в Торонто інкорпороване Т-во Український Музичний Фестиваль. Завдання цього Т-ва — влаштовувати кожнорічні конкурси української музики, публікувати українські музичні видання й організувати українську центральну музичну бібліотеку.

Перший конкурс української музики відбувся у грудні 1971 р. Участь взяло біля 500 учасників, у клясах інструментальних (фортепіян, скрипка, чельо, бандура) і вокальних (сольоспів і хори). У склад жюрі входили: піяністка проф. Любка Колесса, Марта Тарнавська і д-р Богдан Кушнір з Детройту.

ДІругий з черги конкурс має відбутися 27 і 28-го січня 1973 р. в Торонто. В Жюрі візьмуть участь: піяністка проф. Любка Колесса, д-р Василь Витвицький і скрипаль Марко Лепкий з Детройту.

У зв'язку з працями для переведення конкурсів необхідним було почати видавати відповідну музичну літературу, охоплену програмою конкурсу. Вже вийшли з друку й є в продажі в українських книгарнях міста Торонта три зошити творів на фортепіян українських композиторів. Їх можна теж дістати на замовлення на адресу Українського Музичного Фестивалю: 209 Riverside Drive, Toronto 3, Ont.

Конкурс має аматорські й концертні кляси. Участю в кожнорічних українських музичних конкурсах молодь має змогу розучувати, виконувати й слухати твори української музичної літератури (шкільної і концертової) у всіх ділянках музики.

Передбачені нагороди й стипендії.

Н. Н.

ДВІ ЧАСТИНИ ПОДІЛЕНОЇ КОРЕЇ ПРОДОВЖУЮТЬ наради, безпосередньою ціллю яких є довести до з'єднання розлучених родин, а дальшою ціллю — довести до з'єднання комуністичної північної і вільної південної частин одної Кореї. 27-мичленна делеґація від Південної Кореї, якій товаришить 20 журналістів, прибула до столиці Північної Кореї Пйонґянґу, щоб перевести „третю рунду" переговорів.

З ТЕАТРУ

С. ЧЕРКАСЕНКО: „КАЗКА СТАРОГО МЛИНА"

П'єса в 4-ох діях. Постава „Студії Мистецького Слова" у Ню Йорку, 22 жовтня 1972 р.

Ті самі ідеї знаходять доступ до творів у різномовних літературах, так само, як ті самі мелодії мандрують по світу й інколи трудно знайти їх праджерело. Конфлікт між культурою і цивілізаційним поступом з одного боку та прив'язанням до традиції й сантиментом до батьківської спадщини чи – з погляду практицизму – неужитку природи з другого боку, той конфлікт був найкраще виведений у „Вишневому саду" Чехова. Романтику старого млина і притягальну силу води використав польський письменник Люціян Ридель для свого „Завороженого кола". Спиридон Черкасенко знав ті обидва твори. Очевидно, трудно сказати, наскільки вони мали вплив на його уяву при писанні „Казки старого млина", але це безперечно твір високої вартости в українській – на жаль – дуже скромній драматичній літературі. Свою п'єсу написав Черкасенко у 20-их рр. у Відні. Помер у 1940 році, на 64 році життя.

Сам задум — поставити „Казку старого млина" — надзвичайно відважний. Це не тільки близько два десятки дійових осіб, але й дія на межі реалізму й фантазії. Романтика старого млина казала й доньку старого млинаря назвати Казкою і тамошня мова про русалки й водяника переплітається з плянуванням будови фабрики на степу біля млина і любовною інтриґою. Найбільша заслуга п-і Лідії Крушельницької, що поставила ту п'єсу молодечими силами своєї Студії Мистецького Слова, у тому, що вона зуміла власне й створити ту атмосферу наполовину реалістичної драми і наполовину романтичної фантазії. Допомогли в цьому й дискретний музичний дострій, як тло, зручне оформлення сцени і танкова вкладка. Успіхом режисерії і всіх виконавців було те, що вони зуміли тримати в напруженні близько одну тисячу глядачів впродовж усіх 4-х дій п'єси.

Насправді, то п'єса має три дії із другою у двох відслонах. Згідно із засадами клясичної побудови драми — розв'язка конфлікту приходить в останній дії, в даному випадку розв'язка трагічна. На жаль, відсутність технічних засобів в авдиторії американської школи не дозволила такого ефектовного закінчення, як цього хотіла б п'єса: щоб старий млин був увесь окутаний полум'ям, щоб колесо у старому млині відлетіло у рвучку воду, щоб ті зовнішні познаки підкреслили нещстя, яке впало на всіх учасників драми з вини легкодушного, задивленого у владу свого гроша і впливів багатиря Вагнера. Брак такого ефектовного закінчення не можна вписувати у вину пані Л. Крушельницькій і її ансамблеві: навпаки, треба подивляти її, яка, запросивши до співпраці тільки двох акторів, усі інші ролі приділила молодим учням своєї Студії, аматорам, присвятивши безліч праці й терпеливости для виведення на сцені такого діла.

Усім їм належить признання. Драматург зробив центральною постаттю в тій драмі Казку-Мар'яну і Наталка Чума була тією центральною постаттю, непересічною красунею, однаково переконливою у жартівливо-кокетливих, як і високо драматичних місцях, яка вміла теж зберігати себе на межі дійсности й уяви. Роман Тимчук в ролі Діда-мельника, з дуже доброю маскою, і Данило Серна в ролі Трохима зраджували своє добре знайомство із сценою. Романові Тимчукові належить признання за 4-ту дію, в якій не дав спокусити себе на шлях шаржу. Ігор Раковський в ролі багатиря Вагнера, який звів Мар'яну і хотів одружитися з Марією, Аскольд Лозинський, як інженер-будівничий фабрики, — Волод. Артимишин, як закоханий чабан, – Орест Кебало, анонімовий подорожний, – Петро Хома, як Таран, Олег Заяць, Ігор Хомут і Петро Хома – як люди із фабрики, — і так само виконавці жіночих роль — Оксана Шуль дуже добра господиня й пістунка Марта, — Христя Івануса — делікатна й наївна наречена Вагнера Марія, — Маруся Гой — енергійна сестра Марії Сусанна, Реня Сафіян і Надя Диба, як „легкі" дівчата Анелька і Фані, всі вони становили добрий і зіграний ансамбль, вище аматорського рівня. Музику склав Ігор Соневицький, в інструментальному ансамблі крім І. Соневицького при фортепіяні були Люіза Скрібнер – обой, — і Беррі Джековски, перкусія. Хореографією фахово зайнялася Ольга Ковальчук-Івасівка, — оформлення сцени перевів Тарас Гірняк, за світляні ефекти дбав Іван Клюфас.

Погана акустика залі Фешен Інституту була винувата, що в задніх рядах з трудом можна було стежити за діялогом. Вщерть виповнена заля, яка вміщає понад 900 осіб, і факт, що понад 100 осіб відійшли без квитків, доказали тугу українців в Америці за рідним театром. Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької ще раз добре прислужилася мистецтву і громаді.

І. к-н

У Нюарку загострюється велика фінансова криза

Нюарк, Н. Дж. — Велике промислове місто Нюарк у стейті Ню Джерзі переживає гостру фінансову кризу. Впродовж останніх років там дуже змінився склад населення, яке стало переважно негритянським. У Нюарку населення вибрало „мейором" Гібсона, який теж є негром, і були сподівання, що це місто краще відбудується та зможе успішніше перемагати труднощі й проблеми. Але у зв'язку із зміною населення в місті, там виринули нові труднощі: частина фірм почали ліквідувати в Нюарку свої філії й переносити їх де-інде, багато міського населення є на безробітті, отже не може платити податків, лише живе з податків, що їх платять працюючі. Бюджет міста на 1972 рік був запляновний високою в 200 мільйонів долярів, зібрано шляхом різних оподаткувань суму до 135 мільйонів долярів, але дефіциту в 65 млн. долярів немає чим покрити. Міська управа Нюарку звернулася по допомогу до стейтових властей, у Трентоні. Губернатор стейту Ню Джерзі мав довшу розмову з „мейором" Гібсоном, однак покищо не повідомлено, чи вони дійшли до якоїсь згоди. До цього часу недобори в міській касі покривались стейтовими і федеральними субсидіями, які вже вичерпались.

„Євшан" дякує

Український Мистецький Ансамбль Молоді—„Євшан" відбуває концертове турне під кличем мобілізування підтримки для першорядного задуму Фонду Катедри Українознавства (ФКУ) — встановлення Центру Українських Студій в Гарвардському університеті.

Навесні ц. р. „Євшан" успішно концертував в Нюарку, Навесні ц. р. „Євшан" успіреалі (Канада) і в Трой. А по літніх вакаціях влаштував вже виступи в Чикаґо і Детройті. В листопаді виступатиме „Євшан" в Бостоні, Гартфорді, Вільмингтоні і Ню Йорку.

Головна Екзекутива і всі представники ФКУ повні признання, подиву і вдяки „Євшанові" — понад 60-ти молодим українським людям, які з небуденним ідеалізмом і посвятою трудяться в ім'я успішного вирішення справи, яка в тому трагічному, в теперішні часи, бути чи не бути українській національній ідентичности, відіграє преважливу ролю.

„Євшан", даючи багато духової насолоди і викликаючи ентузіястичне захоплення серед тисяч глядачів, водночас закликає старше покоління бути патріотичними не словом, а ділом.

У „Свободі" ансамбль тричі надрукував заклик, прохаючи читачів перемінити їхній щирий захват творчими зусиллями „Євшан" у грошовий даток на розбудову українських студій в Гарварді.

То був апель „Євшану". І на нього дехто вже відгукнувся. З подякою подає ансамбль прізвища жертводавців, які жертвували до ФКУ у відповідь на заклик „Євшану": А. Пінко — 5, Роман і Марія Циган — 5, Лука Н. Шморгай — 10, Павло Недвелл — 10, Йосиф Гельнер — 25, Михайло С. Макар — 50, Іван Лакуста—50, Михайло і Теодозія Ґаладза — 50, Константин Ліщинецький — 100, Орися Лагошняк — 100.

„Терня ганьби і зради"

Під наголовком „Терня ганьби і зради" надрукувала „Молодь України" на продовження „Листи з Почаївського Музею атеїзму", з м. Почаєва на Тернопільщині. Почаївський манастир перетворено на „Музей атеїзму". У ньому експонати підібрані так, що вони „викривають" українські православну і католицьку церкви. У числі з 3-го жовтня сказано: „Аби ще раз підтвердити реакційну суть релігії, досить звернутися пам'яттю в 1949 рік, коли ватиканські вбивці" і т. д. — йдеться про Ярослава Ґалана, якого зліквідували, за інформаціями преси, бійці УПА, але совєтська пропаґанда завжди при тому згадує Ватикан. Пропаґандивно-підібрані й підставлені експонати у 6-ій кімнаті „розвінчують реакційну суть православія. Добірка показує, як ченці вигадували й творили всякі „чудеса"...

У листах з Почаївського „Музею атеїзму" говориться, що в кутку манастиря є чинною одна каплиця для ченців: „Ці думки напливають, коли оглядаєш експонати музею. Він не випадково створений саме тут, у Почаєві, адже ще й сьогодні тут сіють отруту й неуцтво церковники, ще снують манастирським подвір'ям у чорних рясах слуги божі" — слово Божі подано з малої літери. „Їх мало. Натомість більшає людей, котрі йдуть до Музею атеїзму. Протягом останніх двох років у ньому побувало понад 60 000 відвідувачів... Пролинуть роки — і зароcте стежка до золотоверхих лаврських церков. А до Музею йтимуть і йтимуть люди", вважає газета „Молодь України".

АВТОРСЬКИЙ КОНЦЕРТ АНТОНА РУДНИЦЬКОГО У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Співоче Т-во „Кобзар" та Літературно - Мистецький Клюб у Філядельфії влаштовує в суботу 28 жовтня ц. р. о год. 8-ій вечора в залі УСО „Тризуб" Авторський концерт лісень та арій Антона Рудницького у виконанні Евгенії Василенко, та при співучасти поетеси Ганни Черінь і акторки Клявдії Гош.

ОТЕЦЬ ПРОТОПРЕСВІТЕР ТЕОДОР ФОРОСТІЙ У ШПИТАЛІ

(пяк) Кліфтон, Н. Дж. У понеділок 23-го жовтня о. протопресвітер Т. Форостій перейшов складну операцію, що її доконав знаний на нашому терені спеціяліст д-р Мирослав Бих. Побут передбачається у Сент Мері шпиталі в Пассейку на кілька тижнів.

У П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого МУЖА і БАТЬКА

бл. п.

ІВАНА ВІРТА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. ап. Петра і Павла в Джерзі Сиґі, Н. Дж.

в неділю, 29-го жовтня 1972 року

о годині 8:30 рано.

Дружина КАТЕРИНА і ДІТИ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність дня 22-го вересня 1972 року наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО й ДІДУСЬ

бл. п.

Д-р Константин Ярослав Цєплий

б. лікар у Римановї, Огайо і Детройті, старшина УГА і УНР, член численних українських товариств і голова Детройського Відділу ОбВУА.

Похорон відбувся дня 22-го вересня 1972 р. на цвинтарі Монт Олівет.

Складаємо щиру подяку Впр. о. Ю. Жидановї ,ЧСВВ, Впр. о. Б. Панчукові, ЧСВВ і Впр. о. Совітникові І. Прокоповичеві за відправлення Панахид в каплиці похоронного заведення Буґая та похоронні обряди й відпровадження Покійного на місце Вічного Спочинку. Зокрема дякуємо Впр. о. Ю. Жидановї за глибоке, зворушливе прощальне слово над домовиною Покійного, а о. Б. Панчукові за зорганізовання похоронних обрядів, п. Остапякові й п. С. Щуровському за щирі надгробні промови, а п. Д. Несторовичеві за прощальні слова від Товаришів — бувших учеників 1-ої Академічної Гімназії у Львові.

Дякуємо п. Ф. Липецькому й п. І. Остапякові за всі старання для звеличення цього сумного обряду, побратимові В. Іванюкові за несення прапору Відділу ОбВУА, а Побратимам усіх Ветеранських Організацій в Детройті, Всім Знайомим і Приятелям за численну участь у Панахидах, похоронних обрядах і відпровадженні Покійного на місце Вічного Спочинку.

Дякуємо Всім Тим, які зложили свої пожертви на Служби Божі й „Церкву в Потребі" в сумі 155.00 дол., як рівнож за молитви та вислови співчуття особисті й листовні. Дякуємо Товаришам, Побратимам Покійного, що несли домовину, а похоронному заведенню Буґай за дбайливе переведення похорону.

Хай Всевишній нагородить Вас Усіх своїми ласками.

Дружина ЮЛІЯ (з ПАРФАНОВИЧІВ) ЦЄПЛА з Родиною

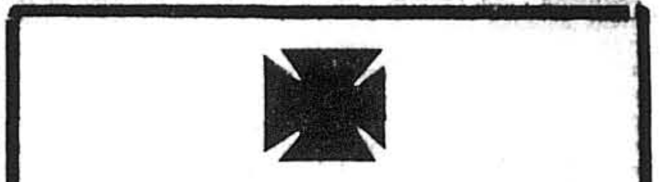
Детройт, 20-го жовтня 1972 р.

Вийшло з друку жовтневе число „Веселки"

Джерзі Сиґі. — Кіт - велетень і мала мишка показують дітям велетенську книжку, на сторінках якої написано: „Діти, читайте українські книжки, передплачуйте „Веселку", — така обкладинка найновішого, жовтневого числа журналу для дітей „Веселка", що його видає УНСоюз для малих читачів. Обкладинку в жовтих кольорах виконала Ніна Мудрик-Мриць, а з інших малярів у цьому числі взяли участь П. Холодний, Ю. Козак, М. Михалевич. У числі є вірші різних авторів про школу, про осінь, жартівливе віршоване оповідання Ганни Черінь про Мавпу Чічі, продовження сценки з нотами „Квіти кольору веселки" Галини Чорнобицької — О. Залеського, продовження казкового оповідання О. Лотоцького-Білоусенка „Зайчик - побігайчик" весела розповідь Галини Чорнобицької про зайця, що з допомогою ЕКА став „тигром", та ін. матеріяли. Чималий розділ „З дитячого життя", ілюстрований світлинами, в тому і „Юних авторів з Австралії", спільно з їх керівником письменником Дмитром Чубом. У офіційному звіті на другій сторінці обкладинки зазначено, що „Веселка" виходить тепер накладом в 3 000 примірників, а з того 2 100 примірників розсилається передплатникам, отже кількість передплат зменшилась. Справа збільшення передплат „Веселки" повинна стати турботою батьків.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ВІЦЕ - ПРЕМ'ЄР ІҐАЛЬ АЛЛОН ВИСТУПИВ проти найбільш впливового й популярного міністра військових справ генерала Моше Даяна, зажадавши слідства про здогадний продаж Даяном в Америці приватної високовартісної збірки античних предметів, які повинні були б залишитись в Ізраїлі. Іґаль Аллон і Моше Даян є віддавна суперниками, лагодячись стати прем'єром Ізраїлю, коли з того становища відійде Голда Меїр.

У НЮ ЙОРКУ НА ВИПРОДАЖУ образів американських мистців продано твір Томаса П. Аншутца „Опівдні в сталеварному заводі" за рекордово високу ціну в 250 000 долярів. Дотепер найдорожчою американською картиною була праця Поплі „Портрет генерала Т. Гейджа", що її продали в 1970 році за 210 000 долярів.



Ділимося сумною вісткою з Рідними та Знайомими, що дня 29-го вересня 1972 р. відійшов у Вічність, на 74-му році життя наш Найдорожчий

ЧОЛОВІК і ТАТО

бл. п.

СТЕФАН СКРЕМЕТА

народжений у Винниках біля Львова, бувший учасник Визвольних Змагань у 1918 році за долю України та Батько невідкалованого, пропавшого сина Михайла, бувшого вояка 1-ої УД УНА.

Помер у шпиталі Гартфорд, по короткій, дуже тяжкій недузі. Похорон відбувся у Колчестері, Конн., де пережив 23 роки і похоронено на місцевому кладовищі.

Тяжким горем прибита:

дружина ЮЛІЯ з ЛЕМІВ
син ГРИГОРІЙ
синова ДОРЕЛЛЯ

Дуже щиру подяку складаємо Вєч. о. Петрові Огірковї за гарно відправлене Богослуження та всім Рідним, Знайомим, далеким та місцевим, які так щиро віддали останню прислугу Покійному, та всім, які не могли прибути, а поштою прислали своє глибоке співчуття.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ НАШОГО ПРИЯТЕЛЯ

бл. п. Миколи Осадців

складаємо наше щире співчуття Його Дружині, Дітям і Родині.

В пам'ять Покійного складаємо 10.00 долярів на Фонд „Діти Дітям".

Від ПРИЯТЕЛІВ

Замість квітів на могилу

бл. п. Осипа Навроцького

кол. сотника УСС і начального директора В-ва „Червона Калина" (Львів), що помер у Вінніпеґу, Канада, 6 серпня 1972 року, на побудову пам'ятника зложили:

Евгенія і Анатоль Плескачевські, Ірвінґтон, Н. Дж.	$50.00
Стефанія і д-р Ілля Карапінки, Ірвінґтон	25.00
Христина і Юрій Навроцькі, Кв. Віледж, Н. Й.	20.00
Петро Постолюк, Ірвінґтон	20.00

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Дмитра Майковича

в Сиракюзах, Н. Й.

зложили по 5.00 долярів

на „Церкву в Потребі":

Йосиф Рлива	С. Грицик
Маріян Когут	Годжак
Ілько Мигдаль	Карпишин
Олекса Минько	Ковальчук
Іван Пігуляк	Лебедь
Стефан Рекуляк	С. Луцак
Василь Фенцор	П. Луцишин
Родини:	Перла
Базар	Піньчак з Албурн
Башуцький	І. Піньчак з Торонта
Будзяк	Руцак
Вовк	Трач
Волошин	Шоробура
П. Голь	Щупляк

Духові скарби народу

(Враження з малярської виставки Юліяна Колесара у Філядельфії)

Свою виставку „Народний орнамент у власному елементі та художній обробці мистця" відкрив 29 вересня ц. р. маляр Юліян Колесар прочитанням тексту власного укладу, в якім висказав думки про духову творчість як насушну потребу людини яка в широких верствах народу проявляється і утримується безупину, від самих початків суспільства по сьогодні, „бо людина від юних літ до старости все є спрямована до прекрасного". І хоча сучасна цивілізація старається чомусь ці ідеали нищити і завважується зубожіння людського духа, головно в мільйонових містах у добробуті техніки та бляшаного комфорту, та проте немає сили, яка знівечила б ці духові скарби народів, а нашого народу зокрема.

„Духові скарби народу слід глибоко поважати і приймати їх щиро з широким почуттям, збагачуватись красою, яка віками витончується з покоління в покоління". Цю красу української народної творчости зобразив мистець способом копіювання народної творчости та у власній інтерпретації в 66-ох його працях.

У картинах з релігійної тематики як: „Архангел із Трійці", „Св. Михаїл знищує Содому", „Причастя", „Возвіститель", „св. Георгій", мистець передав глибоку релігійність українського народу. Особливу увагу звертають дві картини: „Діва Марія" і „Пречиста Діва". Мати Божа з Дитятком зображена не як Мадонна в синіх шатах, але як Матір українського Краю, Покровителька знедоленого українського народу, розмальована барвами сонця і пшеничних ланів, заквітчана рожами, якими наші селяни залюбки прикрашували ікони в старих церковцях і в своїх хатах. Лицарського духа нашого народу відтворив мистець Колесар в картинах „Воїн на коні", „Козак на коні", „Воїн князя Ігоря" (дві картини) і „Козак Мамай".

Інші картини, це мотиви з усіх частин нашої великої і багатої країни. Мотив черніведький, подільський, бачванський, наддніпрянський вражають укладом взорів і гармонією барв, чудові як наші тканини, писанки, вишивки, що ними чужинці так захоплюються.

На особливу увагу заслуговують картини які зображують звіринний світ. Чотири картини з левами, „Синя птиця", „Гуси на луці", „Синій олень", „Синій кос" і розкішна „Птиця молодиця". Ці мотиви взяті зі старих килимів, вишивок, кераміки у барвистих гармонійних кольорах і цікавій композиції.

Казково гарна, великого розміру 45 х 30, картина „Птиці з казкового саду" є мальовані олією, бо всі інші, за вийнятком чотирьох графік і двох рисунків є виконані гвашем.

Картина „Весна у Дюрдьові" переносить нас у тісніщу батьківщину мистця Бачку в Юґославії, з якої походить Юліян Колесар, нащадок українських переселенців, який у мандрівці по чужих світах і студіях у чужих університетах, не розгубив прадідівської культури і чарівної мови — наріччя.

Ірина Ванчицька

Сходини платників УНФ Олбанської Округи

Амстердам, Н. И. — Заходом Окружного Комітету Відділів УККА Олбанської округи відбулися тут 17 вересня ширші сходини платників Українського Національного Датку, членів Відділів УККА Амстердам, Вотервліт, Коговс і Трой. Сходини відкрив гол. Відділу УККА в Амстердамі, проф. С. Гнатківський, передаючи ведення сходин інж. М. Свідерському. Парох о. Л. Ліщинський провів молитву. Інж. М. Свідерський привітав В. Мазура з Піттсбургу, заст. голови Екзекутиви УККА, що виголосив доповідь про сучасний стан УККА перед його XI Конгресом. Доповідач, родом з Полтавщини, говорив: українська еміграція в Америці — це немов архіпелаг, група малих острівців серед чужого моря. Протягом 32-ох років свого існування УККА дав поважний вклад в українське життя. Наші братські союзи допомогли будувати ціле наше життя: церковне, культурне, громадське, політичне, вони створили УККА і його втримують на сучасному рівені. УККА — це ми всі, наші спільні успіхи й невдачі. УККА об'єднує нас, не дає нам розпорошуватися. Вкінці доповідач обговорив додатні й від'ємні, відосередні сили в нашому громадському житті, наші успіхи й недоліки, та висловив надію, що XI-ий Конгрес УККА причиниться до скріплення нашого 'зорганізованого життя.

В оживленій дискусії промовляло кільканадцять осіб. Порушено справу участи молоді в системі УККА (Комісія для справ молоді при Відділі УККА), фінансів, браку доброї пропаґанди перед збірками на УНФ, участи професіоналістів у працях Відділів, потребу репрезентаційного Українського Дому у Вашінґтоні. Олбанська округа добре вив'язалася зі збірок на УНФ.

При кінці порушено низку місцевих справ., як концерт у 30-річчя УПА, справа активізації Студентської Громади та допомоги їй Окр. Комітетом, справу збірок на Гарвардський Центр Українських Студій. Трой зібрав під час трьох збірок 3.811. дол. В інших Відділах збірки продовжуються. Иде акція між професіоналістами, щоб усі жертвували на Гарвард. Вкінці о. дек. д-р Б. Волошин пригадав, що вже 10 років ведеться збірка на ФКУ, і Олбанська округа здала добре великий іспит, бо ця акція об'єднала загал. Нас роз'єднують малі речі, але лучать великі речі. Він провів кінцеву молитву.

Вирішено на чергових ширших сходинах обговорити підсумки XI Конґресу УККА.

І. Д.

КУЛЬТУРНІ ДОТАЦІЇ СУЖК

Торонто. — Союз Українських Журналістів Канади виділив по 500 долярів дотацій на дві стипендії, як сказано в „Нашій Меті" з 7 жовтня, „для надійних адептів журналістичної праці", та призначив по 250 долярів допомоги на видання збірника Спілки письменників на еміґрації „Слово", на видання збірника Асоціяції Діячів Укр. Культури, АДУК „Естафета", і на опублікування збірника п'єс В. Софронова-Левицького.

ВІСТІ З ОСЕРЕДКУ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У ВІННІПЕҐУ

БІБЛІОТЕКА Т. КОБЗЕЯ В ОСЕРЕДКУ

Бл. п. Тома Кобзей, видатний український громадський діяч та автор вартісних книг, перед смертю висловив бажання передати свою цінну колекцію книг бібліотеці Осередку Української Культури й Освіти, а частину книг Читальні „Просвіти" у Вінніпеґу.

Дружина покійного, пані Олена, вволила волю свого чоловіка й після його смерти передала нашій бібліотеці. Дирекція Осередку складає п-і Олені найсердечніше спасибі. Подаровані книги саме тепер у процесі каталоґування. Вони зберігатимуться в нашій загальній колекції книг і служитимуть для виховання нових поколінь, що колись продовжуватимуть роботу жертводавця на добро української культури.

ВЕЧІР ФІЛЬМІВ С. НОВИЦЬКОГО

Відомий продуцент фільмів, Святослав Новицький, несподівано завітав до Осередку й так же несподівано висвітлив у нашій ґалерії два фільми: „Вівця в дереві" та „Щоб дзвони дзвонили". Не зважаючи на те, що вечір зорганізовано буквально через телефон за дві години, простора ґалерія не могла вмістити глядачів. Оскільки Осередок ще не встиг розбагатіти, щоб закупити відповідну кількість крісел, невибаглива молодь і навіть старші з задоволенням оглянули обидва фільми, сидівши на підлозі.

С. Новицький працює тепер у Вінніпеґу над кадрами для двох фільмів: українські історичні лам'ятки в Манітобі та процес скульптурної роботи. Для останнього фільму С. Новицький здіймає кадри з праці скульптура Леоніда Молодожанина над скульптурним портретом композитора М. Лисенка, який незабаром стоятиме в авдиторії в Едмонтоні в ґалерії бюстів світової слави.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА ПЕТРА КУЦЯ

Від 15 жовтня до 3 листопада в картинній ґалерії Осередку експонуватимуться картини видатного карикатуриста та маляра Петра Куця. Офіційне, відкриття виставки відбудеться в неділю 15 жовтня, о год. 2:30 по полудні.

Петро Куць мав індивідуальні виставки в Едмонтоні, Тандербей, Йонкерсі, Давфині та декілька у Вінніпеґу. Карикатури Куця здобули велику популярність на виставках у Великій Британії й різних країнах Европи та поставили його ім'я поруч імен кращих карикатуристів світу.

„ЮРКО" — ШОНК-РУСИЧ

У травні відбувалася у Вінніпеґу виставка емалей К. Шонка - Русича. Працівники Осередку, маючи палке бажання збагатити картинну ґалерію Осередку, але не маючи для цього фондів, допустилися нескромности: попросили мистця подарувати одну з кращих його емалей. Виставка тривала три дні й була успішною. Крім того, що її відвідало багато людей із 110 творів продано більшу частину.

Мистець відвідав наш музей, картинну ґалерію, бібліотеку, познайомився з робітниками й казав, що від'їздить з незабутнім враженням. Знаючи, що мистці не з цього світу та що їхня пам'ять реєструє лише те, що має безпосереднє відношення до їхнього творчого життя, ми були майже певними, що Шонк-Русич забув про свою обіцянку. І яке було наше здивування, коли два тижні тому емаль „Юрка" була доставлена до Осередку. Найсердечніше спасибі нашому мистцеві за цінний подарунок.

ВИСТАВКА В ПУБЛІЧНІЙ БІБЛІОТЕЦІ

У міській публічній бібліотеці „Мекфилипс" відбулася минулого місяця виставка українського народного мистецтва, яку на запрошення бібліотеки влаштував Осередок. Виставку відвідували переважно молоді люди та групи школярів, більшість з них уперше знайомилися з українським мистецтвом.

ШКОЛА МАЛЮВАННЯ

При Осередку відкрито цього року школу малювання для молоді та старших. Викладач — працівник Осередку Богдан Ахтимійчук, молодий маляр, який закінчив мистецький факультет Манітобського університету, мав декілька індивідуальних та декілька збірних виставок.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА ТРЬОХ МАЛЯРОК

Заходами жіночого алюмнату Альфа Омеґа в картинній ґалерії Осередку експонуються праці трьох малярок: Галини Новаківської — 15 картин; Марії Стиранки — 11 картин; Христини Кудрик — 10 картин. Виставку офіційно відкрила д-р М. Рудницька. Першого дня виставку відвідало поверх 250 людей.

Італійський прем'єр у Москві переговорює справи безпеки Европи

Москва. — Італійський прем'єр Джуліо Андреотті прибув на совєтське запрошення до Москви і перевів з совєтським прем'єром Алексеєм Косиґіним довгу нараду, в якій головною темою була — за твердженням закордонних обсерваторів у Москві — справа проєктованої паневропейської конференції безпеки. Рада Атлантійського Союзу (НАТО) дала вже свою згоду перевести таку конференцію, до якої підготова почнеться в листопаді цього року у Гельсинках, з тим, що сама конференція передбачена на літо 1973 року. За офіційним комунікатом, нарада Косиґіна й Андреотті була „одверта й виявила обосторонне зрозуміння". Така комуністична фразеологія означає, що в отій нараді виявилися розбіжності думок, але вони не були надто гострі. Італія найбільш заінтересована у забезпеченні її від сторони Середземного моря, де Совєти щораз скріплюють свою військову фльоту, проти якої найбільшим заборолом є американська Шоста фльота.

„Правда" підтверджує вістки про нестачу картоплі в крамницях

Московська газета „Правда", орган ЦККПСС, у числі з 12 жовтня підтвердила неофіційні вістки про те, що в Совєтському Союзі, особливо в Українській РСР і в Російській ФССР, у містах виникають черги за картоплею. Картопля є майже основним харчовим продуктом у европейській частині СССР. У вістці „Зайва картопля" сказано, що біля м. Полевська у Свердловській області в РФСР цього року зібрали дуже високий урожай картоплі, але „виходить парадокс: ті, кому картопля потрібна, не можуть її купити, а ми часто не знаємо, що з нею робити. Особливо погано стоять справи в Артинському, Ачитському, Красноуфімському районах". Згадуючи про безладність у плянуванні в торговельній ділянці, „Правда" подає, що біля міста Полевського „на присадибних ділянках робітників і службовців виростили стільки картоплі, що, крім власних потреб на зиму, багато ще можна продати державі. Це особливо важливе тепер, коли подекуди мають місце трудноці з забезпеченням населення картоплею через дуже несприятливе літо".

Картоплю в Росію везуть із Білоруси, де вона є основним харчем населення.

МОЛОДЬ БОФФАЛО ВІДЗНАЧИТЬ ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ

Українські Молодечі Організації при Українському Конґресовому Комітеті, Відділу в Боффало, влаштовують Листопадову Академію для відзначення Листопадового Зриву та вшанування Митрополита Андрея Шептицького. Письменник Леонід Полтава виголосить головну промову про „Два Листопади". У програмі візьме участь молодь міста Боффало, об'єднана в молодечих організаціях: Пласт, СУМА, УСТ та ТУСМ.

Академію заплянозано на неділю, 5 листопада ц. р., на год. 3-тю по пол. в Українському Домі „Дніпро" при вул. 562 Дженесі в Боффало.

Того ж дня вранці відправлятимуться Богослуження в намірені Українського Народу в усіх українських церквах міста і околиці.

Увесь дохід з Святочної Академії призначений на Фонд Катедр Українознавства при Гарварді. Головою Відділу УККА в Боффало є п. Василь Шарван.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Двотижневик „Українське Життя" (Чикаго) помістив в ч. 8 і 9 з 15. 8. 71 і 5. 9. 71, статтю „Роздумання над методами схорони нашої Церкви на чужині", під якою як мнимий автор статті фіґурує „О. Нижанківський". Тому, що в зв'язку з цим мене неоднократно питано чи я або хтось з нашої родини причетний до згаданої статті, щоб уникнути дальші непорозуміння чи підозріння, стверджую, що 1. Ані я, ані ніхто з нашої родини не написав, не підписав, ані не дав дозволу помістити наше прізвище під згаданою статтею;

2. Непричетні зокрема члени нашої родини, яких хресні імена зачинаються від букви „О", а саме: Омелян Н. зам. в Берні (Швайцарія) та Олег Н. зам. в Женеві (Швайцарія);

3. Опізнення нинішнього вияснення спричинене тим, що я очікував відповіді на мої письма спрямовані ще в м. вересні б. р. і пізніше до Редакції і Адміністрації „Українського Життя", а потім до редактора і адміністратора „У. Ж." д-ра Т. Лапичака. В моїй кореспонденції я просив повідомити мене, хто підписується під прізвище нашої родини, а що гірше ініціяли живучих ще членів.

Д-р Зенон Нижанківський, адвокат ділаючий в імені власнім та згаданих в горі членів родини

Срібний Ювілей Відділу УККА в Детройті

Український Конґресовий Комітет Америки, Відділ Південно-Східнього Мичиґену, відзначить 25-річчя діяльности Ювілейним Бенкетом з забавою в суботу 28 жовтня ц. р., о год. 6-ій вечора, в авдиторії української православної церкви св. Покрови в Савтфілд, при вул. Еверґрін.

Цей Срібний Ювілей проходитиме під патронатом Почесного Комітету, в склад якого входять визначні представники американського політичного світу, дійсні прихильники української визвольної справи, парохи українських церков, та заслужені громадяни нашої спільноти.

Головну доповідь на бенкеті виголосить конґресмен Вілліям С. Брумфілд, член Комісії Зовнішніх Справ в американському Конґресі. В мистецькій частині виступить Христина Липецька, меццо-сопрано та д-р Володимир Боднар з Клівленду, баритон.

Після бенкету — забава при звуках оркестри Соколовського.

Участь в бенкеті заповіли вже деякі визначні представники американського політичного світу. Треба сподіватись, що й українська громада, численною участю, причиниться до належного відзначення цієї небуденної імпрези.

А. Д.

В СССР БУЦІМ-ТО ПЕРЕВЕЛИ з передбаченої найближчої 5-тирічки на рр. 1971-1975 24 більйони долярів з різних позицій — у користь сільського господарства, особливо на с.-г. машини, їх транспорт, штучні добрива і т. п.

ТАРЗАН, Ч. 6834. Майор Данн боїться за свою майбутність

CHIEF ULI'S PLAN FOR A PEACEFUL KIKI-TUPELO TRIBAL UNION SEEMS ASSURED AS KIKI WARRIORS START BACK TO KIKI COUNTRY WITH CONTENTED TUPELO WIVES.

I'M RADIOING MOMBUZZI FOR 'COPTERS TO AIRLIFT MY PARATROOPERS OUT OF HERE, TARZAN...

I'LL BE BOILED IN OIL IF SOME BUSYBODY HEARS OF TODAY'S SWAP AND CHARGES THE AIR FORCE WITH SELLING WOMEN... FOR COWS AND HOGS!

Виходить, що плян вождя Улі про мирний міжплемінний союз кіків-тупелів запевнений, як тільки воїни кіки почнуть вертатися до країни кіків з призначеними їм дружинами.

Я закличу по радіо Мамбуззі, щоб прислали гелікоптери для перевезення відсіль моїх спадунів, Тарзане...

Мене зварять в оливі, коли якийсь мудрагель почує про теперішній торг і оскаржить летунство, що воно продавало жінок за корови і свиней!